

TS. LÊ MỸ DUNG

BIỂU HIỆN XÚC CẢM TIÊU CỰC

TRONG
HOẠT ĐỘNG
HỌC TẬP
CỦA HỌC SINH
TIỂU HỌC

NHÀ XUẤT BẢN HÀ NỘI

LÊ MỸ DUNG

**BIỂU HIỆN XÚC CẢM TIÊU CỰC
TRONG HOẠT ĐỘNG HỌC TẬP
CỦA HỌC SINH TIỂU HỌC**

NHÀ XUẤT BẢN HÀ NỘI

MỤC LỤC

Lời nói đầu	5
CHƯƠNG I. XÚC CẢM	7
I. Một số quan điểm tiếp cận nghiên cứu về xúc cảm	7
II. Khái niệm về “xúc cảm”	18
III. Cấu trúc tâm lý của xúc cảm	20
IV. Phân loại xúc cảm	23
V. Ảnh hưởng của xúc cảm đến đời sống và hoạt động của con người	26
CHƯƠNG II. XÚC CẢM TIÊU CỰC TRONG HOẠT ĐỘNG HỌC TẬP CỦA HỌC SINH TIỂU HỌC	33
I. Vài nét về tình hình nghiên cứu xúc cảm tiêu cực trong hoạt động học tập của học sinh tiểu học	34
II. Xúc cảm tiêu cực	42
III. Hoạt động học tập của học sinh tiểu học	44
IV. Đặc điểm phát triển tâm lý - xúc cảm của học sinh tiểu học	48
V. Xúc cảm tiêu cực trong hoạt động học tập của học sinh tiểu học	51
CHƯƠNG III. BIỂU HIỆN XÚC CẢM TIÊU CỰC TRONG HOẠT ĐỘNG HỌC TẬP CỦA HỌC SINH TIỂU HỌC	56
I. Khái niệm “Biểu hiện xúc cảm tiêu cực trong hoạt động học tập của học sinh tiểu học”	56
II. Biểu hiện xúc cảm tiêu cực trong hoạt động học tập của học sinh đầu bậc tiểu học	60
III. Nguyên nhân gây ra những biểu hiện xúc cảm tiêu cực trong hoạt động học tập ở học sinh tiểu học	83
IV. Những yếu tố ảnh hưởng đến biểu hiện xúc cảm tiêu cực trong hoạt động học tập của học sinh tiểu học	91
V. Ảnh hưởng của xúc cảm tiêu cực đến hoạt động học tập của học sinh tiểu học	99
CHƯƠNG IV. MỘT SỐ BIỆN PHÁP TÂM LÝ - GIÁO DỤC HẠN CHẾ XÚC CẢM TIÊU CỰC TRONG HOẠT ĐỘNG HỌC TẬP CỦA HỌC SINH TIỂU HỌC	103
I. Cơ sở đề xuất biện pháp	103
II. Các biện pháp đề xuất	107

LỜI NÓI ĐẦU

Xúc cảm là một mặt quan trọng trong đời sống tâm lý nói chung và nhân cách của học sinh tiểu học nói riêng. Trẻ em ngày nay đã khác trước rất nhiều. Giờ đây đã có đủ cơ sở để nói đến sự gia tốc sinh học, sự gia tốc tâm lý và sự gia tốc xã hội. Tuy nhiên, sự biến đổi xã hội diễn ra nhanh chóng khiến cho trẻ em ngày nay thường xuyên phải đối mặt với những tình huống mới lạ, bất ngờ, mà đối với chúng thì đó là các khó khăn.

Xúc cảm nói chung và xúc cảm tiêu cực nói riêng là một yếu tố quan trọng ảnh hưởng đến kết quả học tập và sự phát triển nhân cách của học sinh, đặc biệt đối với học sinh tiểu học. Do đó, sự hiểu biết về bản chất của xúc cảm trong bối cảnh trường học, biểu hiện xúc cảm tiêu cực của học sinh trong hoạt động học tập là rất cần thiết đối với mỗi sinh viên sư phạm, giáo viên và cha mẹ học sinh.

Chuyên khảo này là kết quả nghiên cứu các đề tài cấp Bộ, đề tài luận án và hợp tác với các trường tiểu học ở khắp cả nước. Khảo sát thực tiễn được thực hiện trong năm học 2012 - 2013 tại 8 trường tiểu học ở Hà Nội (Trường Tiểu học Cát Linh, Khương Mai, Mê Linh và Mỹ Trì B) và 4 trường ở Đà Nẵng (Đoàn Thị Điểm, Dũng Sĩ Thanh Khê, Âu Cơ và Hòa Phú). Khách thể nghiên cứu gồm 480 học sinh lớp 1 và lớp 2, 480 cha mẹ học sinh và 125 giáo viên trực tiếp dạy các em học sinh tham gia khảo sát ở các trường tiểu học trên. Phương pháp nghiên cứu được sử dụng phối hợp nhiều phương pháp (điều tra viết, phỏng vấn, sản phẩm hoạt động, chuyên gia, thống kê toán học), trong đó phương pháp nghiên cứu chính là phương pháp quan sát.

Với mong muốn đem lại cho người đọc một số cơ sở lý luận về xúc cảm và xúc cảm tiêu cực; thực trạng biểu hiện và ảnh hưởng của xúc cảm tiêu cực đến hoạt động học tập của học sinh đầu bậc tiểu học, đồng thời đề cập đến một số biện pháp tâm lý - sư phạm hạn chế xúc cảm tiêu cực trong hoạt động học tập của học sinh tiểu học để có thể vận dụng trong công tác nghiên cứu, giảng dạy và giáo dục học sinh đạt chất lượng tốt hơn, nội dung chuyên khảo này gồm 4 chương:

Chương 1: Xúc cảm

Chương 2: Xúc cảm tiêu cực trong hoạt động học tập của học sinh tiểu học

Chương 3: Biểu hiện xúc cảm tiêu cực trong hoạt động học tập của học sinh tiểu học và các yếu tố ảnh hưởng

Chương 4: Một số biện pháp tâm lý - sư phạm hạn chế xúc cảm tiêu cực trong hoạt động học tập của học sinh tiểu học

Chuyên khảo này có thể phục vụ cho sinh viên sư phạm, những người làm công tác nghiên cứu và người đang trực tiếp làm công tác quản lý, giáo dục trong nhà trường tiểu học hiện nay.

Dù đã có nhiều cố gắng, song khó tránh khỏi thiếu sót, tác giả rất mong nhận được những ý kiến trao đổi, góp ý của bạn đọc.

TÁC GIẢ